

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XVIII):

1869 - anul Conferințelor românilor

Timișoara
26 ian.
(7 febr.)
1869

Se pun bazele :

Partidului Național al Românilor din Banat și Ungaria

Partidului Național Român din Transilvania

Miercurea
23-24
febr.
(7-8
mart.)
1869

Tactici politice :

„ACTIVISMUL”

„PASIVISMUL”

-Participare la viața politică din Ungaria

-Neparticipare la viața politică din Ungaria

1881-unificarea celor două partide

-se adoptă soluția de mijloc în lupta electorală inegală!

-se preconiza redactarea unui memoriu

1887- Conferința P.N.R.

- se hotără continuarea luptei prin pasivism, în climatul de intoleranță politică!

Națiunea română voiește cultură...

președinte

Alexandru
Mocioni

(1841,
Budapesta
-1909,
Birchiș-
Arad)

președinte

Ilie
Măcelariu

(1822,
Miercurea
Sibiului
-1891,
Sibiu)

**Redactor pe viață? Națiunea română voiește cultură ...
omogenă în sânul Carpaților și pe malurile Dunării bătrâne!**

Istoria Transilvaniei, parte a Imperiului Austro-Ungar, se constituie din evenimente și istorii paralele. Lucian Boia statua în lucrarea „Un joc fără reguli–Despre imprevizibilitatea istoriei”: «Există o singură Istorie și un șir nesfârșit de istorii». Fiecare comunitate și-a făurit propriul destin, începutul afirmării naționale a românilor fiind în sec. XIX. Reproducem selectiv din „Istoria României în date”, lucrare coordonată de Constantin C. Giurescu (în 1972): 1866 31 dec. avocatul Ioan Rațiu prezintă «împăratului Austriei, la Viena, o petiție (redactată de George Barițiu și semnată de 1493 de intelectuali, negustori, industriași și agricultori români) în care se exprimă protestul împotriva votării de către noua dietă a alipirii Transilvaniei la Ungaria.» Anul 1867 a fost anul creării statului dualist Austro-Ungaria, anulându-se autonomia Transilvaniei. La București se fonda societatea „Transilvania” la inițiativa lui Al. Papiu Ilarian, A.T. Laurian și Fl. Aaron; scopul era «strângerea legăturilor de frăție între junimea studioasă din toate părțile României»

În 1868 - «Conferință la Blaj a frunțașilor politici ai românilor din Transilvania, unde se adoptă un act de protest împotriva alipirii Transilvaniei la Ungaria („Pronunciamentul de la Blaj”) și se declară că națiunea română rămîne credincioasă principiilor și revendicărilor formulate în Adunarea națională de la 3/15 mai 1848. Tot acum se revendică autonomia Transilvaniei pe baza „Diplomei leopoldine” și a „Pragmaticei sancțiuni”, recunoașterea și aplicarea legilor votate în Dieta de la Sibiu în 1863-1864 și redeschiderea Dietei Transilvaniei „pe baza unei adevărate

reprezentări populare”». În acest an parlamentul de la Budapesta votează legea naționalităților și a învățământului plecând de la principiul că «în Ungaria există o singură națiune cea maghiară, iar singura limbă oficială a statului este limba maghiară» 1869 a fost anul conferințelor românilor. Prima conferință a avut loc la Timișoara - în 26 ian.(7 febr.) - Conferința fruntașilor politici ai românilor din Banat și Ungaria unde se pun bazele Partidului Național al Românilor din Banat și Ungaria; alegându-l ca președinte pe Alexandru Mocioni, partidul stabilește ca tactică politică a partidului „activismul” (participare la viața politică din Ungaria). A doua conferință – în 23-24 febr./7-8 mart., la Miercurea - a fruntașilor politici ai românilor transilvăneni, la care se creează Partidul Național Român din Transilvania, în frunte cu Ilie Măcelariu. Ca tactică politică a partidului se proclamă „pasivismul” (neparticiparea la viața politică din Ungaria):«La 22 mart./3 apr.1869 este interzis de autorități, întrucât, potrivit prevederii legii naționalităților, singura națiune existentă în Ungaria era cea maghiară, nici o naționalitate n-avea dreptul să se constituie într-un „partid național”».

În 1871, cel mai important eveniment politic românesc (la 14-15/26-27 aug.) a fost «sărbătorirea (amînată din 1869) a 400 de ani de la tînosirea mănăstirii Putna, manifestare organizată din inițiativa studenților români de la Viena în frunte cu Mihai Eminescu și Ioan Slavici. Serbarea de la Putna a fost o puternică demonstrație a solidarității naționale, la care au participat peste 3000 de reprezentanți din toate provinciile românești.» La Putna, Slavici susținea în discursul lui: «„Națiunea română voiește cultură, și cultura ei trebuie să fie una, omogenă la Prut și la Lomniș, omogenă în sânul Carpaților și pe malurile Dunării bătrâne (...)”»; Era anul în care la Viena se înființa „România Jună” iar la Sibiu – Banca Albina - cea mai importantă instituție română de credit din Transilvania.

În 1872 la «Jun.21/iul.3. Memoriul fruntașilor politici români din Transilvania întruniți în consfătuirea privată de la Blaj, prin care se cerea recunoașterea limbii române ca a doua limbă oficială, reorganizarea administrativ-teritorială în funcție de distribuția pe naționalități a populației, o nouă lege electorală din care să lipsească orice privilegiu de clasă și de castă, autonomia școlilor profesionale, întrebuintarea și a limbii române în Universitatea din Cluj etc.» Are loc «Conferința reprezentanților burgheziei săsești la Mediaș, care elaborează noul program politic al acesteia („Programul de la Mediaș”), alcătuit pe baza autonomiei administrative săsești». În 1873 se stinge din viață marele mitropolit Andrei Șaguna, cel care a lăsat atât o bogată moștenire materială cât și o imensă avere spirituală; tribunii au moștenit activismul marelui înaintaș, cel mai fervent fiind redactorul „Telegrafului Român” – Nicolae Cristea. În 1875 are loc semnarea la Viena a Convenției comerciale româno-austro-ungare (pe 10 ani), iar în 1876 guvernul maghiar desființează autonomia administrativă a „Universității săsești”-„Nationsuniversität”; este fondat Partidul Popular Săsesc, organizația politică a burgheziei săsești din Transilvania.

Anii 1877-1878 sunt marcați - în istoria României - prin „Războiul de independență” dus de Principatele Unite Române și Imperiul Rus cu Imperiul Otoman, un război la care și românii ardeleni și-au adus contribuția pe multiple planuri. În 1879, Parlamentul maghiar votează „Legea Trefort”, o lege școlară care viza maghiarizarea prin «obligativitatea predării limbii maghiare în toate școlile elementare din teritoriile aparținând Ungariei.»

În 1881 - Parlamentul de la București a votat transformarea României în Regat și încoronarea regelui Carol I (la 10/22 mai); în Sibiu (apr.30/mai 12 – mai 2/14) are loc «Conferința de la Sibiu a cercurilor electorale ale românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Se hotărăște unificarea Partidului Național Român din Banat și Ungaria cu Partidul Național Român din Transilvania într-un singur partid, cu numele acestuia din urmă. Programul noului partid, (...) cuprinde: lupta pentru recâștigarea autonomiei Transilvaniei, dreptul de a folosi limba română în administrație și justiție în toate regiunile locuite de români, revizuirea legii naționalităților, lărgirea drepturilor de vot, ș.a. Conferința însărcinează pe George Barițiu cu redactarea unui memoriu care să analizeze sub toate aspectele situația românilor din monarhia habsburgică.» Istoricul Liviu Maior aduce lămuriri privind participarea la viața politică a Ungariei: «În jurul acestei chestiuni s-au profilat trei direcții: cea tradițională, ardeleană, de a nu participa la alegeri, cea bănățeană, care pretindea ca noul partid să ia parte la campaniile electorale, precum și o propunere de mijloc, anume ca partidul să se prezinte la alegeri numai în Banat și părțile vestice, iar în Transilvania să rămână la pasivism. Aceasta de pe urmă a constituit cheia succesului conferinței de unificare, înlăturând controversele dintre cele două partide.» Anul 1882 figurează în istoria politică a românilor prin înființarea – de către C.A. Rosetti, la București - a societății „Iridenta română”, care, în același an, își schimbă numele în „Carpații”, societate care a avut ca obiectiv demascarea și combaterea politicii de deznaționalizare a popoarelor nemaghiare din Ungaria. Românii nu asociază ziua de 1 aprilie cu nașterea marelui poet tribunist Octavian Goga (1881-1938). În 1883, se consemnează „Adunarea” de protest împotriva celei de-a două legi școlare maghiare; adunarea de la Sibiu a fost condusă de George Barițiu. În ziua de 18/30 octombrie se semnează – în mare secret – «Tratatul de alianță româno-austro-ungar, la care Germania aderă în aceeași zi».

Tot în anul 1883, Nicolae Cristea este obligat să părăsească redacția „Telegrafului Român”, deși fusese numit de Șaguna „redactor pe viață”

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xviii-125653.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xviii-125653.html. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A red navigation bar contains the following categories: Eveniment, Actualitate, Stirile de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2017-Anul tribuniștilor memorandiști (XVIII):" in blue. Below the title, it shows the date "01.05.2017 22:18", the number of views "138 vizualizari", and the number of comments "0 comentarii". There are also social media sharing buttons for Facebook (0 shares), Twitter (0 tweets), and a "Share" button with a "New" label. A search bar with the placeholder text "Cautare" is located at the bottom right of the page.